

om lavalder ved ikke-industrielle arbejder ikke er trådt i kraft.

Bestemmelserne i § 40 gælder kun den *erhvervsmæssige* beskæftigelse af børn og gør derfor ikke nogen begrænsning i landbrugernes adgang til at anvende deres egne børn til arbejde i deres bedrift undtagen med hensyn til beskæftigelse ved det i stk. 1, 2. punktum, omhandlede arbejde, der frembyder sundheds- eller ulykkesfare.

Medens 14 års alderen må være den almindeligt gældende lavalder for børns beskæftigelse ved erhvervsmæssigt arbejde, så længe den skolepligtige alder ikke er sat op, må der dog i nogle henseender gøres undtagelse fra denne regel, *dels* således at man lemper bestemmelsen, *dels* således at man under visse forhold sætter aldersgrænsen højere end ved det fyldte 14. år.

I § 40, stk. 2, 1. punktum, er det foreslået, at der under visse forhold skal være adgang til at anvende børn, der er fyldt 12 år, til arbejde i fri luft. Det er imidlertid sat som betingelse herfor, ikke alene at hensynet til børnenes helbredstilstand, udvikling og skolegang gør sådan anvendelse forsvarlig, men også at det arbejde hvorved de beskæftiges, efter sin beskaffenhed kun udføres *lejlighedsvis*, samt at det ikke, jfr. samme stykkes 2. punktum, drejer sig om arbejde, der frembyder sundheds- eller ulykkesfare. Der kan derfor ikke være tale om i henhold til denne bestemmelse *til stadighed* at beskæftige børn ved udendørs arbejde, men det er rimeligt ikke helt at lukke af for den beskæftigelse af børn, som nu finder sted, f. eks. ved forskelligt sæsonmæssigt arbejde. Bestemmelsen vil formentlig navnlig kunne finde anvendelse på landet. Den vil således f. eks. åbne adgang til at beskæftige børn ved høstarbejde, ved bærplukning, ved tørvestabling o. lign. sæsonarbejde, for så vidt arbejdets udførelse ikke må anses for skadeligt for vedkommende barns helbredstilstand og heller ikke lægger sig hindrende i vejen for dets skolegang. I denne forbindelse må erindres den ovenfor omtalte bestemmelse i folkeskolelovens § 57, hvorefter intet skolepligtigt barn må anvendes til erhvervsmæssigt arbejde forud for skoletiden på de dage, det skal gå i skole. Den her givne adgang til at beskæftige børn over 12 år kan ikke frit overlades til vedkommende arbejdsgiver, men må være undergivet nærmere, administrativt fastsatte regler, som dels bestemmer området for denne adgang, dels de fastsætter nærmere betingelser, der må opstilles for, at de skyldige hensyn til børnenes helbredstilstand og skolegang kan ske fyldest.

Med hensyn til indholdet af de regler, som måtte blive fastsat af socialministeren i medfør af § 40, stk. 2, bemærkes, at ifølge konventionen af 1919 om lavalder for børns arbejde i industrielle foretagender kan der alene gives børn under 14 år adgang til at arbejde i virksomheder, i hvilke kun samme families medlemmer er beskæftiget (konventionens art. 2), og at udføre arbejde i tekniske skoler, for så vidt sådant arbejde er godkendt og under kontrol af offentlige myndigheder (art. 3). Den ministeren ved § 40, stk. 2, givne beføjelse er derfor begrænset, for så vidt angår det område, der dækkes af den nævnte konvention.

Til stk. 3. I kunstens, videnskabens eller undervisningens interesse er det her foreslået, at der skal kunne gives adgang til at anvende børn under 14 år i offentlige forestillinger og ved optagelse af films, og denne adgang er opretholdt ved den ændrede konvention af 1937.

Til stk. 4 og 5. Disse bestemmelser omhandler de tilfælde, i hvilke en højere aldersgrænse end 14 år er påkrævet. I stk. 4 pålægges det socialministeren at fastsætte en højere aldersgrænse end 14 år, medens ministeren ved stk. 5 blot får en adgang hertil.

Hvad den i stk. 4 indeholdte bestemmelse angår bemærkes, at der allerede ved § 21, stk. 5, er foreslået forbud mod at benytte unge mennesker under 18 år til under maskineriets gang at udføre pålægning af remme, snore o. lign., rensning, smøring og eftersyn af drivværk og maskiner. Desuden er der ved § 9 givet hjemmel til at gennemføre en forhøjet beskyttelse af unge mennesker, og denne hjemmel eller den i § 40, stk. 4, indeholdte bestemmelse bør kunne anvendes til at fastsætte en højere aldersgrænse for pasning eller betjening af *særlig farlige maskiner og apparater*. Fabrikloven af 1913 indeholder i sin § 16, stk. 3, en bestemmelse om, at unge mennesker mellem 14 og 16 år ikke må benyttes til selvstændigt at passe maskiner, som ifølge socialministerens bestemmelse må anses som farlige, jfr. herom anordning af 1. november 1902. Det har imidlertid i praksis frembudt tvivl, hvornår der er tale om en selvstændig pasning af maskiner, og man bør derfor formentlig ikke benytte dette udtryk. Der bør desuden være adgang til at forbyde også 16—18-åriges anvendelse ved maskiner og apparater, eftersom erfaringen viser, at visse maskiner og apparater er så farlige, at deres pasning ikke bør kunne overlades til personer under 18 år. På den anden side vil det i visse til-